

Puzzels oplossen met je team

De escaperoom als actieve werkvorm

Op dit moment zijn escaperooms erg populair. In diverse steden is er de mogelijkheid om je samen met een aantal vrienden op te laten sluiten. Je kunt ontsnappen door allerlei puzzels en raadsels op te lossen. Dit concept kan ook gebruikt worden in het klaslokaal.

Lisa Oskamp is
redacteur van Kleio.

Wat?

Leerlingen werken aan allerlei opdrachten over een bepaald onderwerp.¹ Het afronden van elke opdracht geeft toegang tot de volgende. De groep die alle opdrachten het snelste succesvol heeft afgerond is de winnaar.

Voor wie?

In elke leerlaag en op elk niveau kan deze actieve werkvorm worden gebruikt. Het niveau van de opdrachten kan namelijk aan elk niveau aangepast worden.

‘Het is een leuke manier om te kijken of je de stof kent’

Hoe werkt het?

De escaperoom die ik heb gemaakt – en getest in havo 5 en vwo 6 – bestaat uit vier opdrachten oftewel missies met als thema de Historische Context De Republiek. Elke missie leidt tot een code en elke juiste code

geeft toegang tot de volgende missie. De klas wordt verdeeld in groepen van vier of vijf leerlingen. Elke groep mag één lesboek gebruiken.

De eerste missie is het maken van een kruiswoordpuzzel. Er zijn een paar hokjes van de puzzel omcirkeld. De leerlingen moeten de bijbehorende letters omzetten in getallen. Wanneer de groep de puzzel heeft opgelost en de code heeft gekraakt, komt een leerling van de groep de ingevulde puzzel en de code aan de docent laten zien. Als het antwoord goed is, krijgt de leerling een ogenschijnlijk leeg blaadje mee met de boodschap dat dit nuttig is voor een latere opdracht en de groep krijgt natuurlijk de volgende opdracht.

De tweede missie is de ‘fifty-fifty’. Het gaat om zes stellingen over de stof die de leerlingen met ‘ja’ of ‘nee’ moeten beantwoorden. Elke groep krijgt een kaart mee met daarop zes vakjes waarvan de deurtjes opgevouwen kunnen

worden. Als het antwoord op de stelling ‘ja’ is, moet het deurtje met de ‘J’ opgevouwen worden. Daarachter staat een cijfer. Uiteindelijk moeten alle getallen onder deze deurtjes bij elkaar opgeteld worden. Een ander groepslid komt deze code aan de docent laten zien. Als het goed is, krijgt de groep een zogenaamde decodeerstift om de geheime boodschap op het blaadje dat ze eerder gekregen hebben te ontcijferen. Op dit blaadje staat namelijk genoteerd waar de volgende missie zich bevindt, bijvoorbeeld achter het rechterbord of onder het toetsenbord van de docent. Deze missie gaat over chronologie. In de envelop die de groep ergens in het lokaal heeft gevonden, zitten zes kaartjes. Deze moeten op de juiste chronologische volgorde worden gelegd. Als de leerlingen denken de juiste volgorde te hebben, keren ze kaartjes om en noteren ze achter elkaar de cijfers die op de achterkant van de kaartjes staan. Een groepslid komt dit aan de docent laten zien. Als het antwoord goed is, krijgt de leerling een sleutel van een slot waarmee een tas is afgesloten. In deze tas zit een aantal zakjes met daarin iets lekkers voor ieder groepslid. De groep krijgt tevens de laatste missie met de naam ‘getallen’. Alle vragen hebben een getal als antwoord. Als alles is beantwoord, moeten de getallen bij elkaar worden opgeteld. Met de juiste code kan een cijferslot geopend worden. Zo krijg je toegang tot een nieuwe tas met daarin een prijs voor de groep die dit als eerste voor elkaar krijgt.

¹ Tijdens een nascholingsdag van de Radboud Universiteit Nijmegen in september 2017 vertelde Jan de Vries over deze werkvorm.

Ervaringen

Bij deze werkvorm hoefde ik geen enkele leerling aan te sporen om mee te doen. Vanaf het moment dat elke groep de puzzel op tafel had liggen en het startsein werd gegeven, ging iedere leerling enthousiast aan het werk. Issam Daari uit havo 5 vindt de escaperoom leuk. 'Het is leerzaam, want je onthoudt de stof eerder als je er eerst op moet komen. Door het bladeren in het boek leer je ook dingen. En ik vond het echt teamwork.' Daar sluit klasgenote Verena Längin zich bij aan. 'Het was hartstikke leuk, want door samen te werken leer je van elkaar. Het is een leuke manier om te kijken of je de stof kent.' Ook de leerlingen uit vwo 6 zijn allemaal positief over de escaperoom. Vrijwel iedere leerling geeft aan dat dit 'weer eens wat anders' was. Sam Stoop vindt de werkvorm verfrissend. 'De competitie tussen de groepen en dat je iets kunt winnen, maakt het echt leuk.' Florent Tetaz is van mening dat je anders gaat denken door deze opdrachten. 'Mijn groep heeft ongeveer de helft opgezocht, de rest wisten we. Door het opzoeken leer je er ook weer van.' Wat opviel is dat alle groepen uit vwo 6 uit de opdrachten kwamen. Toen een groep een fout maakte in de chronologie ging de gehele

groep nog eens met elkaar in gesprek over wat het dan moest zijn. Bij havo 5 hadden de meeste groepen binnen een redelijke termijn een missie opgelost. Een paar groepen kwamen echter een aantal keer langs met foute codes. Toen ik aangaf dat het fout was, kwamen ze al snel met een andere code. Met name bij de tweede missie zijn enkele groepen vrij vaak langs geweest. Ik moest hen aansporen om de vragen nogmaals te lezen en de informatie in het boek op te zoeken in plaats van gewoon een gok te wagen. De snelste groep uit vwo 6 kraakte het cijferslot uiteindelijk na een kleine twintig minuten. De winnaars uit havo 5 deden er net wat langer over om alle vragen te beantwoorden. Uiteindelijk hebben alle groepen de missies succesvol afgerond. Het grootste nadeel van deze werkvorm is dat het veel voorbereidingstijd kost voor de docent. Alle missies moeten uitgedacht worden en materialen moeten gekocht en in orde gemaakt worden. Dit is het beste te ondervangen door hier een project van de hele sectie van te maken. Dan is het ook mogelijk om een escaperoom te maken waar de leerlingen een lesuur mee bezig zijn. De huidige missies kunnen eventueel uitgebreid worden met een

aantal vragen en er kunnen meer missies aan worden toegevoegd. Een tweede nadeel is dat er best wat kosten gemaakt moeten worden om een escaperoom op te zetten. Ik heb het nu heel basic gehouden, door te werken met slechts één slot dat geopend kon worden met een sleutel en één cijferslot voor de hele klas, maar het is natuurlijk leuker als elke groep ook een eigen afgesloten kistje voor zich op tafel heeft staan. Er valt sowieso nog meer te investeren in allerlei middelen. Zo zijn er ook speciale pennen te koop waarbij het geschrevene alleen te lezen is als je er met een uv-lampje op schijnt.

Je kunt een escaperoom dus op allerlei manieren vormgeven, dit geldt voor de opdrachten en voor de materialen die gebruikt worden. Dit is een voorbeeld. De klassen waar ik de werkvorm getest heb, geven aan dit graag nog een keer te willen doen. Voor het volgende onderwerp, de Historische Context Duitsland, hebben we al afgesproken dat we als sectie een escaperoom gaan maken waarmee de leerlingen een lesuur zoet zijn. ■

Handige websites

Op de website van Kleio (www.vgnkleio.nl) staat het lesmateriaal dat in dit artikel is beschreven en een lijst met de andere benodigdheden.

tinyurl.com/3atzcb. Website om een kruiswoordpuzzel mee in elkaar te zetten.

tinyurl.com/ya8a463u. Website met informatie over een escaperoom, vooral veel informatie voor bètavakken.